

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de Vladimir Cotuna,
reprezentat de avocatul Liviu Capcelea,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de
Organizația de Creditare Nebancară „MOGO LOANS” Societate cu
Răspundere Limitată împotriva lui Vladimir Cotuna cu privire la încasarea
datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 20 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău

(Dosarul nr. 2ra-445/23

NR. PIGD 2-21129674-2ra-21032023)

<p>Recursul declarat până la 01 septembrie 2023. Recursul inadmisibil ca depus în afara termenului legal prevăzut de art. 434 din Codul de procedură civilă.</p>
--

Judecătoria Orhei, sediul Central, jud. E. Ciubotaru,
Curtea de Apel Chișinău, jud. A. Panov, O. Cojocaru, M. Anton,

02 octombrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul depus de Vladimir Cotuna, reprezentat de avocatul Liviu Capcelea,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Oxana Parfeni,

Mariana Ursachi, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 25 august 2021, prin intermediul poștei (f.d.53), O.C.N. „MOGO LOANS” S.R.L. a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vladimir Cotuna, solicitând încasarea datoriei restante în mărime de 133 242,40 de lei și încasarea cheltuielilor de judecată constituite din taxa de stat în sumă de 3 998 lei.

2. În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că, în baza contractului de credit nr. AG3125545 din 27 martie 2019, i-a acordat lui Vladimir Cotuna un împrumut în sumă de 151 800 de lei cu termenul de rambursare până la data de 25 martie 2026. Conform graficului de plăți, pârâtul s-a obligat să achite suma în 84 rate lunare, a câte 5 401,79 de lei.

3. În vederea asigurării rambursării împrumutului acordat, a dobânzilor și a altor plăți aferente, pârâtul a constituit gajul asupra bunului mobil, conform contractului de gaj al bunurilor mobile nr. AG3125545-G din 27 martie 2019, și anume asupra automobilului „Renault Megane”, cu numărul de înmatriculare xxxxx.

4. Reclamantul a afirmat că, pârâtul nu și-a onorat obligațiunile contractuale privind achitarea în timp a ratelor, încălcând prevederile cap. 5 din contractul de credit și ale legislației în vigoare privind executarea obligațiilor, fapt ce a permis inițierea procedurii de executare silită, urmărind bunurile gajate.

5. Totodată, a precizat că, datoria pârâtului constituia suma totală de 176 058,50 de lei, formată din: 147 322,58 de lei - partea principală a împrumutului; 11 595,14 lei - dobânda restantă; 5 103,07 lei – rata din taxa de administrare a creditului; 7 243,81 lei - comision de reziliere a contractului; 600 lei - penalitate unică de întârziere; 4 193,90 de lei - penalitate.

6. De asemenea, reclamantul a menționat că, în legătură cu neexecutarea obligațiunilor de plată de către pârât, autoturismul gajat i-a fost transmis în baza procesului-verbal nr. 085-1349r/2021 din 04 mai 2021.

7. În scopul comercializării autoturismului, a solicitat efectuarea expertizei auto-merceologice pentru stabilirea prețului real de piață al bunului. La 06 mai 2021, „Nica-Bostan” S.R.L. a întocmit un raport de

evaluare prin care a fost stabilită valoarea de piață a obiectului în sumă de 2 247 de euro și valoarea de lichidare 1 264 de euro.

8. După transmiterea autoturismului, au fost efectuate cheltuieli suplimentare de evaluare a autoturismului, în mărime de 400 lei, transmiterea bunului 5 033,9 lei și transportarea pe evacuator-1 200 lei. Suma totală a datoriei s-a majorat până la suma de 182 692,40 de lei.

9. După comercializarea autoturismului, la situația din 08 mai 2021, datoria pârâtului constituia suma de 133 242,40 de lei (182 692,40 – 49 450).

10. La 07 iunie 2021, în scopul soluționării extrajudiciare a litigiului, prin notificare, a solicitat pârâtului achitarea datoriilor restante, însă a rămas fără executare.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

11. Prin hotărârea din 01 decembrie 2021 a Judecătorei Orhei, sediul Central, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de O.C.N. „MOGO LOANS” S.R.L. S-a încasat de la Vladimir Cotuna în beneficiul O.C.N. „MOGO LOANS” S.R.L., în baza contractului de credit nr. AG3125545 din 27 martie 2019, datoria în sumă de 95 147,21 de lei și cheltuielile judiciare privind plată a taxei de stat, proporțional părții admise din acțiune, în sumă de 2 854, 41 de lei. În rest, pretențiile cu privire la încasarea sumelor excedente, s-au respins ca fiind neîntemeiate.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

12. La 29 decembrie 2021, Vladimir Cotuna a declarat apel împotriva hotărârii din 01 decembrie 2021 a Judecătorei Orhei, sediul Central, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei, pronunțarea unei noi hotărâri de respingere ca neîntemeiată a cererii de chemare în judecată.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

13. Prin decizia din 20 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Vladimir Cotuna și s-a menținut hotărârea din 01 decembrie 2021 a Judecătorei Orhei, sediul Central.

14. Pentru a decide astfel, instanța de apel evaluând soluția primei instanțe prin prisma pretențiilor înaintate în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate, a considerat concluzia instanței de fond ca fiind una corectă. În baza înscrisurilor administrate la dosarul cauzei, s-a constatat că la 27 martie 2019, între O.C.N. „MOGO LOANS” S.R.L. și Vladimir Cotuna, a fost încheiat un contract de credit cu nr. AG3125545, prin care reclamantul s-a obligat să-i acorde un împrumut în valoare de 138 000 de lei, dobânda unică de împrumut fiind 13 800 de lei, valoarea totală a împrumutului fiind 151 800 de lei, care urma a fi rambursat în 84 rate lunare, începând cu 24 aprilie 2019, iar pârâtul Vladimir Cotuna s-a obligat să achite prețul contractului și a dobânzii aferente și costurile aferente în conformitate cu prevederile contractuale și cu graficul rambursării împrumutului (f.d.12-16).

15. Totodată, în aceeași zi, 27 martie 2019, în scopul garantării restituirii în termen a împrumutului, dobânzii și plăților aferente, O.C.N. „MOGO LOANS” S.R.L. a încheiat cu Vladimir Cotuna contractul de gaj nr. AG3125545-G asupra bunului mobil, și anume autoturismul de model „Renault Megane”, cu numărul de înmatriculare xxxxx (f.d.17,18).

16. Prin procesul-verbal din 04 mai 2021 întocmit de executorului judecătoresc Ludmila Șapa, s-a convenit conform contractului de gaj nr. AG3125545-G din 27 martie 2019, investit cu formulă executorie, transmiterea obiectului gajat, și anume transmiterea în posesia creditorului O.C.N. „MOGO LOANS” S.R.L. a autoturismului de marca „Renault Megane”, cu numărul de înmatriculare xxxxx (f.d.20).

17. Conform raportului de evaluare nr. 09-052-21 din 06 mai 2021, automobilului de model „Renault Megane” a fost estimat la valoarea de piață în mărime de 2 247 de euro și valoarea de lichidare 1 234 de euro (f.d.29-46).

18. Astfel, prin contractul nr. WB000870 de vânzare-cumpărare a unității de transport din 07 mai 2021, O.C.N. „MOGO LOANS” S.R.L. a vândut către Gheorghe Pojoga, automobilul „Renault Megane”, cu numărul de înmatriculare xxxxx, la prețul de 49 450 de lei (f.d.21.22).

19. Drept urmare, O.C.N. „MOGO LOANS” S.R.L. a solicitat încasarea de la Vladimir Cotuna a sumei restante a creditului în valoare de 133 242,40 de lei.

20. Reclamantul a expediat în adresa pârâtului notificare, prin care a solicitat achitarea datoriei, fiind recepționată la 14 iunie 2021 (f.d.50).

21. Totodată s-a stabilit că potrivit contractului de credit nr. AG3125545 din 27 martie 2019, pentru utilizarea creditului, clientul plătește o dobândă în mărime de 24 % anual, coeficientul dobânzii anual efective (DAE) constituind 55,21 %, costurile totale aferente împrumutului fiind suma de 453593,96 lei (f.d.12).

22. În același rând, potrivit sistemului de evidență contabilă, anexat la materialele cauzei de către societatea comercială reclamantă, pârâtul a efectuat achitări în sumă de 86 352 lei în contul stingerii datoriei (f.d.5).

23. Instanța de apel a reținut că, contrar obligațiilor asumate în baza contractului de împrumut și a contractului de gaj pârâtul/apelantul nu și-a executat cu bună-credință obligația de achitare a ratelor, acumulând la data depunerii acțiunii o datorie în sumă de 133 242,40 lei.

24. Respectiv, prima instanță a admis parțial pretențiile reclamantului, constatând nulitatea absolută și caracterul abuziv al clauzei contractuale ce se referă la comisionul lunar de administrare a împrumutului, dobândă unică de împrumut, comision de reziliere a contractului, ce reprezintă o dobândă

camuflată care are scopul clar, de a ademeni clienții prin stabilirea unei dobânzi declarate mai redusă.

25. Astfel, în contractul de credit cu nr. AG3125545 din 27 martie 2019, încheiat între O.C.N. „MOGO LOANS” S.R.L. și Vladimir Cotuna, plățile debitorului, constau din împrumut, taxă de administrare a creditului și dobânda.

26. O.C.N. „MOGO LOANS” S.R.L. prin contractul de împrumut cu nr. AG3125545 din 27 martie 2019, a calculat pentru încasare 55,21 % anual dobânzi (DAE) (301793,96 lei), însă prin cererea de chemare în judecată s-a limitat doar la revendicarea sumei de 16 698,21 de lei.

27. Instanța de apel s-a referit la prevederile art.1073 alin. (1), art. 1076 alin. (1), art. 1077 alin. (1) pct. 4) lit. a), art.1077 alin. (1) pct. 6), art.1081 alin. (4), art. 874 din Codul civil, precum și pct. 10.1 „Clauza penală și comisioane” din contractul de împrumut, conform căruia părțile au convenit O.C.N. „MOGO LOANS” S.R.L. este în drept să aplice penalități pentru neplata în termen a plăților specificate în contract, în mărime de 0,5 % din suma restantă pentru fiecare zi de întârziere. Totodată, pentru întârzierea achitării, împrumutatul va achita împrumutătorului penalitatea unică de întârziere conform anexei la prezentul contract (f.d.15).

28. Analizând circumstanțele de fapt constatate supra în raport cu normele legale citate, instanța de apel a constatat că soluția primei instanțe precum că clauzele cu privire la comision, dobândă unică de împrumut, comision de reziliere a contractului sunt nenegociate de părți, abuzive și respectiv urmează a fi anulate, este corectă. Or, caracterul de adeziune al contractului și inexistența unui consimțământ valabil, impun declararea, ex officio, de către instanță a nulității clauzelor abuzive care impun dobânzi camuflate sub denumirea de „comision”, dobândă unică de împrumut”, etc. Or, Vladimir Cotuna nu a avut posibilitatea reală de a lua cunoștință cu prevederile contractului de credit preformat, încheiat cu un profesionist, și anume nu a negociat asupra factorilor ce îi vor influența creditul, costurile, comisioanele, ce ulterior i-au fost puse în sarcină.

29. Clauza cu privire la „taxa de administrare lunară a creditului” este formulată în termeni neclari (deși, în esență, reprezintă o dobândă camuflată, însă prin formulare se încearcă a-i atribui o altă funcție) și derogă de la prevederile de bază stabilite în art. 874 din Codul civil, potrivit cărora dobânda trebuie să fie într-o relație rezonabilă cu rata de bază stabilită de BNM.

30. Respectiv clauzele cu privire la „taxa de administrare lunară” sunt lovite de nulitate absolută și sumele deja încasate urmează a fi compensate (16 451,38 lei), iar cele pretinse cu acest titlu, nu urmează a fi încasate de la consumatorul, Vladimir Cotuna (5 103,07 lei).

31. De asemenea instanța de judecată corect a considerat că, în speță, dobânda anuală efectivă urmează a fi constituită și calculată doar din dobânda contractuală în mărime de 24 % anual, stabilită în cadrul contractului cu nr. AG3125545 din 27 martie 2019. Deci, spre încasare s-a dispus supra doar suma dobânzii contractuale ce încă nu a fost achitată în mărime de 11 595,14 lei. Or, aceasta este într-o relație rezonabilă cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei, deci echitabilă și proporțională (pentru acordarea mijloacelor financiare în mărime de 138 000 lei, pentru un termen de 84 luni, suma de 11 595,14 lei este menită să acopere costul creditorului atragerii mijloacelor financiare, profitul creditorului, cheltuielile suportate de acesta și costurile aferente menținerii rezervei instituționale, de aproximativ 4-5%.

32. Cu referire la celelalte clauze, care după cum s-a notat supra urmează a fi anulate, este elocvent de accentuat că contractul de credit nr. AG3125545 din 27 martie 2019 la rubrica „Dispoziții speciale” indică dobânda unică de împrumut – 13 800 lei și pe site-ul web al companiei - comisionul de reziliere – la caz, apreciat la suma de 7 243,81 lei.

33. Din acest considerent, instanța ierarhic inferioară a considerat că instanța de fond just a conchis că aceste dobânzi unice și comisioane ale împrumutului nu au fost în niciun fel negociate cu Vladimir Cotuna. Mai mult, O.C.N. „MOGO LOANS” S.R.L. nu a oferit nici măcar un singur criteriu pentru a clarifica modul de calcul al acestor comisioane, din ce constă activitatea întreprinderii, care sunt serviciile prestate la acordarea împrumutului, pentru care se încasează comisioanele și nici pentru care servicii se încasează aceste comisioane. Or, sumele pretinse cu titlu de dobânzi unice reprezintă o dobândă camuflată care are scopul clar, de a ademeni clienții prin stabilirea unei dobânzi declarate mai redusă.

34. Apelantul și-a manifestat dezacordul cu soluția fondului cu privire la încasarea penalităților chiar dacă potrivit condițiilor generale ale contractului stabilită conform art.942 din Cod civil și prezentul contract, în mărime de 0,05% din suma datorată pentru fiecare zi de întârziere a plății, aplicată la suma datorată pentru toată perioada de întârziere.

35. Cu trimitere la prevederile art. 947 alin. (1)-(4) din Codul civil, precum și pct. 10.1 din contractul de împrumut nr. AG3125545 din 27 martie 2019, conform căruia O.C.N. „MOGO LOANS” S.R.L. este în drept să aplice penalități pentru neplată în termen a părților contractuale, în mărime de 0,5% din suma restantă pentru fiecare zi de întârziere, instanța de apel a menționat că, ținând cont de faptul că Vladimir Cotuna a admis întârzierea la plata ratelor, prevăzute în contract, penalitatea, stipulată în pct.10.1, nu este o clauze abuzivă, nu creează un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților, nu încâlca principiul bunei-credințe, respectiv concluzia primei instanțe cu privire temeinicia pretenției

reclamantului ce ține de încasarea de la pârât a penalității în sumă de 4 193,90 de lei este corectă.

36. Instanța de apel a considerat ca fiind corectă soluția instanței de fond privind încasarea sumei restante în mărime de 95 147,21 lei (133 242,40 de lei suma restantă solicitată – 13 800 de lei, reținuți nejustificat cu titlu de dobândă unică de împrumut - 16451,38 lei, reținuți nejustificat cu titlu de comision de deservire lunară - 600 de lei, cu titlu de penalitate unică de întârziere – 7 243,81 lei, cu titlu de comision de reziliere a contractului) din contul pârâtului în beneficiul O.C.N. „MOGO LOANS” S.R.L.

37. În acest context sunt neîntemeiate și se resping alegațiile apelantului cu privire la faptul că apelantul a achitat integral suma împrumutului acordat de 151 800 de lei, fiindcă suma dată constituia prețul automobilului „Renault Megane”, la data de 27 martie 2019 și respectiv achitată vânzătorului. Or, în legătură cu neexecutarea obligațiilor de plată de către pârât, autoturismul gajat a fost transmis reclamantului în baza procesului-verbal privind transmiterea bunului nr. 085-1349r/2021 din 04 mai 2021, iar în scopul comercializării autoturismului, reclamantul a comandat expertiza auto-merceologică pentru stabilirea prețului real de piață al bunului.

38. De către „Nica-Bostan” S.R.L., la 06 mai 2021 a fost întocmit un raport de evaluare prin care a fost stabilită valoarea de piață a obiectului în sumă de 2 247 de euro și valoarea de lichidare 1 264 de euro. După transmiterea autoturismului, au fost efectuate cheltuieli suplimentare pentru evaluarea autoturismului, în sumă de 400 de lei, transmiterea bunului-5 033,9 lei și transportarea pe evacuator, 1 200 lei. Deci, suma totală a datoriilor pârâtului s-a majorat la 182 692,40 de lei. În final după comercializarea autoturismului, la situația din 08 mai 2021, datoria pârâtului față de reclamant constituie suma de 133 242,40 de lei, conform următorului calcul: datoria totală, minus prețul de vânzare (182692,40 - 49450).

39. În consecință, instanța de apel a concluzionat despre netemeinicia argumentelor apelului declarat de Vladimir Cotuna și legalitatea hotărârii primei instanțe, situație în care se impune respingerea apelului și menținerea hotărârii primei instanțe.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

40. La 16 februarie 2023, Vladimir Cotuna, reprezentat de avocatul Liviu Capcelea, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 20 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată.

41. În susținerea recursului a invocat că de decizia instanței de apel a luat cunoștință la 19 decembrie 2022. Prin prisma prevederilor art. 432 alin.(2) lit. c) din Codul de procedură civilă a pretins interpretarea în mod eronat a legii precum și a circumstanțelor de drept și de fapt atât de către instanța de

fond, cât și de instanța de apel. Cererea în partea încasării datoriei în baza contractului este neîntemeiată și în același timp fiind pasibilă de nulitatea absolută prin prisma art. 329 din Codul civil, în redacția din 01 martie 2019.

42. Cu trimitere la prevederile art. 1244 alin.(1), (3) din Codul civil, a evidențiat că dobânda contractuală stabilită prin contractul de împrumut, în partea obligației de a plăti dobânda ce depășește dublul ratei de referință CHIBOR înregistrată în ziua bancară, contravine normei juridice este una nulă.

43. Clauza este abuzivă și lovită direct de nulitate absolută, prin prisma art. 1079 din Codul civil. Instanța de judecată urmează din oficiu să aplice direct prevederile art. 329 alin.(1) din Codul civil.

44. De asemenea, a declarat că, urmează a fi respinsă pretenția privind încasarea penalităților, chiar dacă potrivit condițiilor generale ale contractului, stabilită conform art. 942 din Cod civil și contractului, în mărime de 0,5% din suma datorată pentru fiecare zi de întârziere a plății, aplicată la suma datorată pentru toată perioada de întârziere. În virtutea raportului obligațional și în acord cu prevederile art. 1072, art.1076, art.1078 și art. 1079 din Codul civil, pct. 2.19 din contract, referitor la clauza penală de 0,5% pentru fiecare zi de întârziere, este una standard și nu poate fi aplicată, deoarece este abuzivă și, prin urmare, lovită de nulitate absolută. În esență contractul de împrumut este unul abuziv, fiind aplicate dobânzi exagerate, care a pus debitorul într-o situație financiară precară, iar aplicarea unor penalități în vederea neexecutării unor clauze abuzive ar fi un lucru ilegal.

45. Contractul de credit pentru suma de 151 800 de lei a fost încheiat la 27 martie 2019 și care constituia prețul automobilului și respectiv, integral a fost achitată vânzătorului. În acțiunile intimatului sunt prezente elemente de escrocherie, ori ultimul în temeiul contractului de gaj al bunurilor mobile, l-a depozitat de automobil. În baza unui raport de constatare tehnico-merceologic vădit ilegal, la care nu a participat, a fost evaluat automobilul, cumpărat în martie 2019 cu 150 000 de lei, în mai 2021 doar la suma de 2 247 de euro, adică de 3 ori mai puțin decât prețul de piață real al automobilului.

46. Instanța de judecată era obligată să verifice legalitatea raportului de expertiză merceologică și să compare cu prețurile reale de piață a unui automobile similar.

47. La 22 martie 2023, Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul oficiului poștal, a expediat în adresa intimatului copia recursului declarat, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d.148).

48. Intimatul nu a făcut uz de dreptul și nu a depus referință la cererea de recurs.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

49. Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023. În conformitate cu prevederile art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului. Din sensul normei de drept enunțate rezultă că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

50. Recursul declarat de Vladimir Cotuna, reprezentat de avocatul Liviu Capcelea, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii nr. 246 din 31 iulie 2023 și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

51. Art. 434 din Codul de procedură civilă prevede că:

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

52. Art. 440 din Codul de procedură civilă stipulează că:

„(1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

(2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

53. Art. 433 din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023) stipulează că:

„Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care: b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art.434”.

MOTIVAREA INSTANȚEI

54. La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, decizia instanței de apel a fost adoptată la 20 octombrie 2022, iar cererea de recurs a fost depusă la 16 februarie 2023.

55. Totodată, materialele cauzei atestă că, participanților la proces, la data de 10 decembrie 2022, a fost comunicată copia deciziei integrale a instanței de apel, inclusiv părții recurente, prin intermediul poștei electronice, în special, în adresa recurentului cotunavladimir@mail.ru (f.d.119), de altfel,

adresă indicată de către Vladimir Cotuna la încheierea contractului de credit, contractului de gaj (f.d.8,12,17). Expedierea copiei deciziei s-a realizat și la o altă adresă cotuncik80@gmail.com. La fel, copia deciziei instanței de apel a fost expediată avocatului Liviu Capcelea la adresa electronică soadyk@yahoo.com (f.d.119). Deși, în mandatul avocațial anexat la cererea de recurs a fost indicată o altă adresă avocatcapcelealiviu@gmail.com (f.d.132), însă din materialele cauzei rezultă că la data de 23 iunie 2022, Liviu Capcelea de la adresa soadyk@yahoo.com a expediat Curții de Apel Chișinău „dovada achitării taxei de stat în cauza civilă 2a-417/22, Mogo Loans vs Cotuna Vladimir”, fiind menționat că, răspunde la Liviu Capcelea soadyk@yahoo.com (f.d.102).

56. Drept urmare, în condițiile în care actul judecătoresc a fost comunicat la data de 10 decembrie 2022 la adresele electronice ale recurentului, inclusiv a avocatului Liviu Capcelea, indicate de ultimii în lucrările dosarului, depunerea recursului doar la data de 16 februarie 2023, s-a realizat cu omiterea termenului de două luni.

57. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, decizia integrală a instanței de apel a fost comunicată la 10 decembrie 2022, la adresa electronică a recurentului Vladimir Cotuna, precum și a avocatului Liviu Capcelea, care, de altfel, a și semnat recursul declarat în numele lui Vladimir Cotuna (f.d.135).

58. Confirmarea expedierii și recepționării documentului către partea interesată se atestă prin extrasul generat de către operatorul poștei electronice. În mod special, înscrisul dat conține: datele de identificare a poștei electronice a expeditorului și a destinatarului; data calendaristică, anul, ora expedierii, precum și atașamentul cu actul judecătoresc. Cu titlu de excepție, în caz de eroare tehnică sau neexpediere a actului pe poșta electronică, extrasul enunțat va cuprinde informații cu privire la aceste inexactități. Altfel spus, expeditorul va primi un mesaj separat de la „Mail delivery system” sau extrasul dedus analizei va cuprinde mesajul de la „Mail delivery system” conform căruia operatorul poștal va explica cauzele care au stat la baza returnării mesajului către expeditor. De regulă, acesta este informat că transmiterea mesajului nu a fost posibilă, deoarece adresa nu a fost găsită sau ea nu poate primi e-mailuri.

59. Totodată, recurentul nu a argumentat aspectul nedepunerii recursului în termen de două luni de la data comunicării actului judecătoresc, prin intermediul poștei electronice, în condițiile în care actul judecătoresc a fost comunicat la 10 decembrie 2022 la adresa electronică, având în vedere că legislația procesuală permite comunicarea actului judecătoresc la adresa electronică indicată.

60. Mai mult, recurentul Vladimir Cotuna nu a obiectat la faptul expedierii prin intermediul poștei electronice la adresele menționate a deciziei instanței de apel, precum nu a negat faptul deținerii acestor adrese în continuare, în

situația în care prin intermediul poștei electronice, de altfel, la ambele adrese menționate supra, i-a fost expediată la data de 14 iunie 2022 și la 15 iunie 2022 (f.d.100-101) copia încheierii instanței de apel din 07 aprilie 2022 privind scutirea parțială de la plată a taxei de stat, fiindu-i acordat termen pentru achitarea sumei de care nu a fost scutit (f.d.100). Drept urmare a recepționării a actului judecătoresc menționat, Liviu Capcelea, la data de 23 iunie 2022, de la adresa soadyk@[yahoo.com](mailto:soadyk@yahoo.com) a expediat Curții de Apel Chișinău „dovada achitării taxei de stat în cauza civilă 2a-417/22, Mogo Loans vs Cotuna Vladimir”, fiind menționat că, răspunde la Liviu Capcelea soadyk@[yahoo.com](mailto:soadyk@yahoo.com) (f.d.102), deși, mandatul avocațial a fost anexat doar la cererea de recurs.

61. Pornind de la textul normei de drept citate *supra*, din care se deduce expres că termenul de declarare a recursului este de două luni de la data comunicării deciziei integrale, care, la caz, s-a realizat la data de 10 decembrie 2022, prin intermediul poștei electronice, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție iterează că, Vladimir Cotuna, reprezentat de avocatul Liviu Capcelea, a depus cerere de recurs doar la 16 februarie 2023 (f.d.133).

62. Alegația părții recurente precum că, de decizia instanței de apel a luat cunoștință la 19 decembrie 2022, nu este confirmată și nu poate fi reținută în justificarea omiterii termenului de recurs, precum nici nu poate duce la considerarea recursului ca fiind declarat în termen. Or, în circumstanțele conturate anterior este evident că, la adresele electronice ale recurentului, cât și ale avocatului Liviu Capcelea, care a și semnat recursul, a fost comunicată decizia instanței de apel încă la data de 10 decembrie 2022. Respectiv, termenul de două luni în interiorul căruia urma a fi declarat recursul la caz, în contextul prevederilor art. 111 alin.(3) din Codul de procedură civilă, urma a fi calculat începând cu data de 11 decembrie 2022, adică data imediat următoare datei comunicării actului judecătoresc. Termenul de declarare a recursului în Secțiunea a 2-a este de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale, care este un termen de decădere și nu poate fi restabilit în virtutea art. 434 din Codul de procedură civilă.

63. În situația relatată, având în vedere diligența părților de a urmări desfășurarea procesului, precum și obligația participanților la proces, în contextul prevederilor art. 56 alin. (3), art. 61 alin.(1) din Codul de procedură civilă, de a se folosi cu bună-credință de drepturile lor procedurale, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că, recurentul nu și-a valorificat posibilitatea de a-și realiza drepturile procedurale în termenul stabilit de legiuitor.

64. De altfel, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a relevat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

65. În fiecare caz, instanțele naționale trebuie să verifice dacă motivele privind extinderea termenului limită pentru recurs poate să justifice ingerința în principiul *res judicata*, în special dacă legislația națională nu limitează discreția fie în ceea ce privește timpul sau motivele pentru extinderea termenului limită (a se vedea Ponomaryov v. Ucraina, nr.3236 / 03, §§ 41, 3 aprilie 2008).

66. În cauza Bodiș vs Republica Moldova, cererea nr. 7516/10, hotărârea din 18 iunie 2019, §§ 23-24, Curtea a considerat că prin admiterea recursului după scurgerea unei perioade considerabile de timp și în absența vreunei explicații plauzibile de ce nu a făcut-o mai devreme, a adus la zero tot procesul judiciar, care s-a finalizat cu o decizie definitivă și executorie și astfel a constituit *res judicata*. Astfel, Curtea Supremă de Justiție a încălcat principiul securității raporturilor juridice și a încălcat dreptul reclamantului la un proces echitabil în sensul Articolului 6 § 1 din Convenție, astfel a avut loc violarea Articolului 6 § 1 din Convenție (a se vedea Brumărescu vs Romania [GC], nr. 28342/95, §§ 61 și 62).

67. Adițional, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, în jurisprudența CtEDO, în cauzele față de Republica Moldova, s-a mai punctat că legislația moldovenească prevede un termen limită de adresare cu recurs până a deveni o decizie definitivă. Astfel, Curtea a constatat o violare atunci când autoritățile au admis un recurs depus după expirarea termenului de prescripție (Melnic c. Moldovei, §§ 41- 43; Istrate c. Moldovei, nr. 53773/00, §§ 53 - 55, 13 iunie 2006). În consecință, Curtea a constatat o violare a art. 6 § 1 CEDO în ceea ce privește principiul securității raporturilor juridice.

68. În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Vladimir Cotuna, reprezentat de avocatul Liviu Capcelea, fiind înaintat cu omiterea termenului prevăzut de lege.

69. Din aceste motive, în conformitate cu art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, art. 440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Consideră inadmisibil recursul depus de Vladimir Cotuna, reprezentat de avocatul Liviu Capcelea, împotriva deciziei din 20 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi